

УДК 316.454.52:351.745

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-2\(2\)-28-41](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-2(2)-28-41)

Захаренко Людмила Миколаївна кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем психологічного забезпечення та психофізіологічних досліджень, Національна академія внутрішніх справ, пл. Солом'янська, 1, м. Київ, 03035, тел.: (044) 520-06-74, <https://orcid.org/0000-0002-2121-0862>

Юрченко-Шеховцова Тетяна Іванівна кандидат психологічних наук, науковий співробітник наукової лабораторії з проблем психологічного забезпечення та психофізіологічних досліджень, Національна академія внутрішніх справ, пл. Солом'янська, 1, м. Київ, 03035, тел.: (044) 520-06-74, <https://orcid.org/0000-0001-6541-3410>

ПРОФЕСІЙНЕ СПІЛКУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ОФІЦЕРІВ ГРОМАДИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація: Впровадження в Україні проекту «Поліцейський офіцер громади» розпочалося у травні 2019 року і триває дотепер. Цим забезпечується реалізація нового рівня комунікації і поліцейського сервісу – community policing, що сприятиме взаємодії поліції з населенням територіальних громад на засадах партнерства відповідно до вимог статей 11, 23 Закону України «Про Національну поліцію». Конкурсний відбір та проходження спеціального підготовчого курсу виступають первинною ланкою професійної підготовки поліцейських офіцерів громади до якісного виконання покладених на них повноважень і ефективної комунікації з населенням. Ефективність професійної діяльності поліцейського офіцера громади значною мірою визначається успішністю його професійного спілкування, зокрема із мешканцями територіальної громади. **Метою дослідження** стало емпіричне дослідження особливостей професійного спілкування поліцейських офіцерів громади. **Емпірична база дослідження:** 25 офіцерів Національної поліції України, які служать на посадах поліцейських офіцерів громади. Стаж служби респондентів в поліції – від 2 до 22 років (середнє значення – 7,6 роки). Вік респондентів – від 25 до 49 років. **Наукова новизна.** Досліджено особливості професійного спілкування поліцейських офіцерів громади відповідно до ступеня вираженості їх міжособистісної взаємодії в рамках векторів доброзичливості і агресивності, домінування і залежності, особливостей прояву «предметно-діяльнісного» і «комунікативного» аспектів темпераменту. **Висновки.** Подальша професійна підготовка поліцейських офіцерів громади повинна спрямовуватись на

вдосконалення професійного спілкування і формування комунікативної компетентності поліцейського офіцера громади, зокрема розвиток конфліктологічної культури, а також запобігання професійному вигоранню.

Ключові слова: поліцейський офіцер громади, професійне спілкування.

Zakharenko Liudmyla Mykolaivna Ph. D. in Psychology, senior research fellow, scientific laboratory on psychological support and psychophysiological research of the National Academy of Internal Affairs, Solomianska Square, 1, Kyiv, 03035, tel.: (044) 520-06-74, <https://orcid.org/0000-0002-2121-0862>

Yurchenko-Shekhovtsova Tetiana Ivanivna Ph. D. in Psychology, research fellow, scientific laboratory on psychological support and psychophysiological research of the National Academy of Internal Affairs, Solomianska Square, 1, Kyiv, 03035, tel.: (044) 520-06-74, <https://orcid.org/0000-0001-6541-3410>

PROFESSIONAL COMMUNICATION OF COMMUNITY POLICE OFFICERS: REALITIES AND PERSPECTIVES

Annotation: The implementation of the Community Police Officer project in Ukraine began in May 2019 and continues to this day. This ensures the implementation of a new level of communication and police service - community policing, which will facilitate the interaction of police with the population of territorial communities on a partnership basis in accordance with Articles 11 and 23 of the Law of Ukraine "On National Police". Competitive selection and passing a special preparatory course are the primary link in the professional training of community police officers for the quality of their duties and effective communication with the public. The effectiveness of the professional activity of a community police officer is largely determined by the success of his professional communication, in particular with the residents of the local community. **The aim of this research** was an empirical study of the features of professional communication of community police officers. **Empirical basis of the research:** 25 officers of the National Police of Ukraine who serve as police officers of the community. Experience of service of respondents in the police - from 2 to 22 years (average value – 7,6 years). The age of respondents is from 25 to 49 years. **Scientific novelty.** Peculiarities of professional communication of community police officers according to the degree of expression of their interpersonal interaction within the vectors of friendliness and aggression, dominance and dependence, features of manifestation of "subject-activity" and "communicative" aspects of temperament are studied. **Conclusions.** Further professional training of community police officers should be aimed at improving professional communication and the formation of communicative competence of the community police officer, in particular the development of conflict culture, as well as the prevention of burnout.

Key words: community police officer, professional communication.

Постановка проблеми. У травні 2019 року Національна поліція оголосила про створення інституції поліцейського офіцера громади та старту проекту «Поліцейський офіцер громади» [3]. У започаткуванні та поширенні даного проекту беруть участь Національна поліція України (керівництво Департаменту превентивної діяльності Національної поліції, Головні управління Національної поліції в областях), представники міжнародної програми підвищення кваліфікації для органів кримінального розслідування Департаменту юстиції США в Україні (ІСІТАР), голови територіальних громад.

Метою проекту є забезпечення кожної територіальної громади офіцером поліції, здійснення тісної взаємодії поліції з територіальною громадою заради створення безпечного середовища, реалізація нового рівня комунікації і поліцейського сервісу – community policing. Це сприяє взаємодії поліції з населенням, територіальними громадами на засадах партнерства, що відповідає вимогам статей 11, 23 Закону України «Про Національну поліцію» [14].

Зі стартом даного проекту відбулося впровадження нового формату роботи дільничних офіцерів поліції як поліцейської діяльності, орієнтованої на громаду. Так, відповідно до вимог Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції (із змінами від 19.06.2020) поліцейський офіцер громади – це офіцер Національної поліції України, який живе та працює у цій територіальній громаді, орієнтований на вирішення її проблем, звітує про результати роботи не тільки своєму керівництву, але й громаді (тобто, оцінюють його роботу самі мешканці) [15; 6]. Посади поліцейських офіцерів громади комплектуються з числа діючих поліцейських, які відповідають встановленим Національною поліцією вимогам (зокрема мають загальний практичний стаж служби не менше 1,5 року), пройшли всі етапи конкурсного відбору та спеціальний підготовчий курс, розроблений українськими та міжнародними фахівцями з питань правоохоронної діяльності [13].

Наразі Національна поліція продовжує розвивати проект «Поліцейський офіцер громади» і до кінця 2022 року планує вийти на кількість 2000 поліцейських офіцерів громади [12]. У зв'язку із цим набуває актуальності дослідження особливостей професійного спілкування поліцейського офіцера громади, зокрема із населенням територіальної громади, у якій він працює.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений теоретичний аналіз фахової літератури вказує на наявність незначної кількості наукових публікацій (методичних рекомендацій, довідників, наукових статей, тез доповідей) із даної проблематики, однак професійне спілкування поліцейського офіцера громади не стало предметом дослідження.

Досить детально викладено основні положення, що стосуються організаційно-правових засад діяльності поліцейського офіцера громади, його взаємодії з підрозділами Національної поліції України, органами державної

влади та місцевого самоврядування, а також із громадськістю, у довіднику поліцейського офіцера громади [5].

Науковці зазначають, що адміністративно-правовий статус поліцейських офіцерів громади і дільничних офіцерів нетотожний: у поліцейських офіцерів громади значно ширше коло функціональних обов'язків, вони не тільки виконуватимуть усі функції дільничного, але отримують додаткові повноваження [11; 8; 6; 5]. Якісна підготовка поліцейських офіцерів громади є основою ефективності виконання покладених на них обов'язків та забезпечення публічного порядку і безпеки в межах конкретної територіальної громади [2]. Курс навчання, який проходить кожен поліцейський офіцер громади, займає два з половиною місяці і включає тактичну підготовку з елементами моделювання ситуацій, методи контраварійного кермування, розвиток навичок проактивної діяльності, сучасні інструменти та методи взаємодії поліції та громади [13].

Вчені акцентують увагу на перспективності позитивного впливу функціонування поліцейських офіцерів громади на вдосконалення взаємодії поліції з жителями громади, запобігання правопорушенням в інтересах громади, рівень довіри населення до поліції та підвищення ефективності поліцейської діяльності в цілому [2; 4; 10; 16; 9; 17]. Необхідним і доцільним є вивчення особливостей інтерперсональної взаємодії поліцейських офіцерів громади для врахування у процесі спілкування правоохоронців з мешканцями територіальної громади.

Мета статті – емпіричне дослідження особливостей професійного спілкування поліцейськими офіцерами громади.

У дослідженні використані:

1) Опитувальник «Діагностика міжособистісних відносин» Т. Лірі (Leary Interpersonal Behavior Test) для дослідження уявлень респондентів про себе, визначення переважаючого типу відносин до людей в самооцінці, дослідження стилю міжособистісної взаємодії;

2) «Опитувальник виявлення структури темпераменту» В. М. Русалова для діагностики формально-динамічних властивостей темпераменту, що характеризують ергічність, пластичність, темп, емоційність, та їх вираженість при взаємодії з предметами та соціальним середовищем («предметно-діяльнісний» і «комунікативний» аспекти темпераменту).

У дослідженні використовувались структурно-логічний метод, методи емпіричного психологічного дослідження (тестування), порівняльного аналізу. Для обробки результатів дослідження використано описову статистику, r -коефіцієнт кореляції Пірсона. Статистична обробка даних проводилася за допомогою функцій та формул версії Excel, яка входить у програмний пакет Microsoft Office 2010.

Емпірична база (вибірка): 25 офіцерів Національної поліції України, які служать на посадах поліцейських офіцерів громади. Стаж служби респондентів в поліції – від 2 до 22 років (середнє значення – 7,6 роки), вік – від 25 до 49 років.

Завдання дослідження:

- 1) дослідити уявлення респондентів про себе як комунікантів/реципієнтів, особливості їх міжособистісної взаємодії з іншими людьми;
- 2) проаналізувати формально-динамічні властивості темпераменту респондентів, що характеризують ергічність, пластичність, темп, емоційність, охарактеризувати «предметно-діяльнісний» і «комунікативний» аспекти темпераменту респондентів з різними ступенями вираженості міжособистісної взаємодії;
- 3) описати особливості професійного спілкування поліцейських офіцерів громади з різними ступенями вираженості міжособистісної взаємодії в рамках векторів доброзичливості і агресивності, домінування і залежності, особливостей прояву «предметно-діяльнісного» і «комунікативного» аспектів темпераменту.

Виклад основного матеріалу. За допомогою опитувальника «Діагностика міжособистісних відносин» (Т. Лірі) шляхом самооцінки респондентів визначено переважаючий тип відносин до людей та стиль міжособистісної взаємодії.

Дослідження уявлень респондентів про себе показало, що на наявність у них авторитарності вказали 9 респондентів, доброзичливості – 7; альтруїстичності – 5; егоїстичності – 2; агресивності, підкореності, залежності – по 1 особі; декількох ознак одночасно – 13, на підозрілість не вказав ніхто. У процесах міжособистісного спілкування респонденти схильні проявляти домінування (13 осіб), дружелюбність (8 осіб), агресивність (2 особи), підкореність (2 особи).

За результатами самооцінки респондентів їм характерні різна вираженість міжособистісних відносин. Узагальнені дані щодо представленості типів міжособистісних відносин респондентів представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Результати обстеження за методикою опитувальник «Діагностика міжособистісних відносин» Т. Лірі

	Авторит	Егоїстич	Агресив	Підозріл	Підкорен	Залежн	Доброзич	Альтруїст
М	7	5,52	4,36	1,6	3,16	4,24	6,76	5,64
σ	3,27	1,86	1,76	1,65	2,71	2,40	2,61	2,83
Мо	7	3	5	1	3	2	8	4
Мін	2	3	1	0	0	1	2	1
Макс	13	9	9	6	14	10	12	12

Згідно з середньогруповими даними міжособистісна взаємодія респондентів характеризується помірно вираженими показниками ($1,6 \leq M \leq 7$).

Відповідно до даних таблиці у міжособистісному спілкуванні респонденти найбільше проявляються авторитарність ($7,00 \pm 3,27$) і доброзичливість ($6,76 \pm 2,61$), найменше – підозрілість ($1,60 \pm 1,65$). Авторитарність, що

відображає тенденцію до лідерства і домінування, може мати надвисоку ступінь виразності (до 13 балів), а доброзичливість як схильність до співробітництва може сягнути високої виразності (до 12 балів).

Мінімальні та максимальні значення показників вказують на те, що у міжособистісних відносинах можуть набувати високого ступеня виразності егоїстичність, агресивність, доброзичливість, альтруїстичність, надвисокого – авторитарність, підкореність. Відповідно до ступеня вираженості міжособистісних відносин респонденти розподілені у три групи: 1) з помірно вираженістю (12 осіб); 2) з високою вираженістю (11 осіб); 3) з надвисокою вираженістю (2 особи). Отримані дані подані у таблиці 2.

Таблиця 2

**Психологічні показники респондентів груп
з різними ступенями вираженості міжособистісних відносин**

		Авторитар	Егоїстич	Агресив	Підозріл	Підкорен	Залежн	Доброзич	Альтруїс
1 група	М	4,75	4,58	3,42	1	2,25	3,5	5,33	4,17
	σ	1,86	1,73	1,68	1,13	1,22	1,83	1,97	2,12
	Мо	4	3	3	1	2	2	3	2
	Мін	2	3	1	0	0	2	3	1
	Макс	8	8	6	4	4	7	8	8
2	М	9,18	6,45	5,18	2,18	3,36	4,36	7,64	6,91
	σ	2,68	1,75	1,94	1,86	2,54	2,56	2,50	2,95
	Мо	11	6	5	1	5	1	10	4
	Мін	3	4	3	0	0	1	2	3
	Макс	12	9	9	6	6	8	10	12
3	М	8,5	6	5,5	2	7,5	8	10,5	7,5
	σ	6,36	1,41	0,71	2,83	9,19	2,83	2,12	3,54
	Мін	4	5	5	0	1	6	9	5
	Макс	13	7	6	4	14	10	12	10

Як видно із представлених у таблиці даних, респонденти першої групи схильні до помірного прояву емоційності (показники не виходять за межі 8 балів) у міжособистісних відносинах, що характерно для гармонійних стосунків. Вони здатні обирати тип міжособистісної взаємодії залежно від ситуації, що склалася.

У респондентів, які ввійшли до другої групи, яскраво виражені авторитарність ($9,18 \pm 2,68$) і доброзичливість ($7,64 \pm 2,50$), низько виражені підозрілість ($2,18 \pm 1,86$), підкореність ($3,36 \pm 2,54$), залежність ($4,36 \pm 2,56$). Решта показників (агресивність, егоїстичність, альтруїстичність) помірно виражені (3-4 бали), хоча можливі їх яскраві прояви (до 9-12 балів).

У респондентів третьої групи висока вираженість доброзичливості ($10,5 \pm 2,12$). Їм не характерна підозрілість ($2,00 \pm 2,28$). Помірно вираженими є егоїстичність ($6,00 \pm 1,41$) та агресивність ($5,50 \pm 0,71$). Однак у міжособистісних

відносинах вони можуть проявити надмірну авторитарність чи надмірну підкореність, залежність чи незалежність, альтруїзм чи егоїзм.

Отже, респонденти критично відносяться до всіх соціальних явищ і оточуючих людей. У міжособистісних стосунках респонденти першої групи схильні обирати тип їх побудови залежно від ситуації. Респонденти другої групи у міжособистісних відносинах проявляють авторитарність та доброзичливість, хоча можуть бути агресивними чи егоїстичними, однак без проявів деспотизму, ворожості та жорстокості. Респонденти третьої групи у міжособистісних відносинах доброзичливі, однак можуть проявляти емоційність різної виразності (від низької до надвисокої).

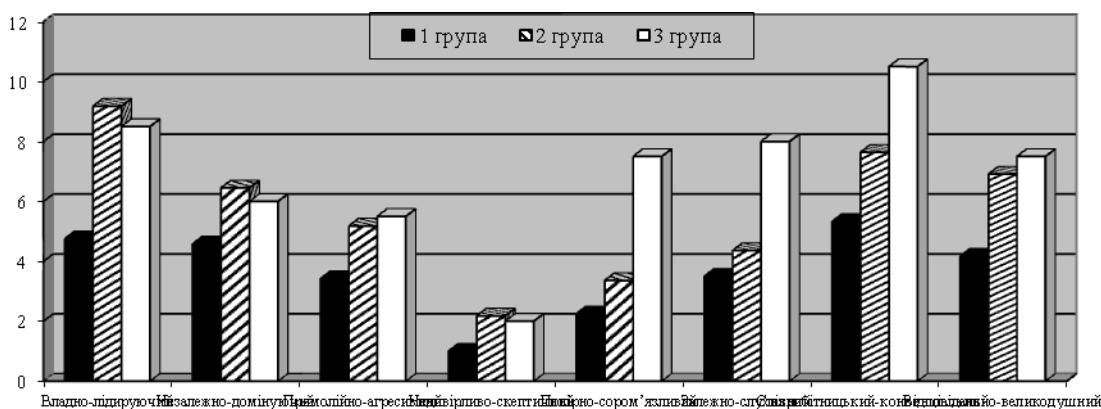

Рис. 1. Представленість типів міжособистісних відносин респондентів груп.

Відповідно до даних гістограми респонденти першої групи не надають переваги якомусь із типів міжособистісних відносин, вони обирають той, що найбільше підходить у конкретній ситуації.

Респонденти другої групи найчастіше обирають владно-лідуючий тип міжособистісних відносин, найрідше – недовішливо-скептичний і покірно-сором'язливий типи. Респонденти третьої групи найчастіше обирають співробітничий-конвенціональний тип міжособистісних відносин, найрідше – недовішливо-скептичний.

Отже, стильові особливості комунікативної взаємодії респондентів з іншими людьми характеризуються довірою до співрозмовника, відсутністю скептицизму та обранням різних типів взаємодії. Непоступливість, що характерна для поведінки респондентів першої та другої груп, визначає обрання ними того типу міжособистісних відносин, який найбільш підходить у конкретній ситуації, або владно-лідуючого типу. Доброзичливість, прагнення до лідерства і співробітництва визначають обрання респондентами третьої групи конформної чи нонконформної поведінки.

За допомогою методики «Опитувальник виявлення структури темпераменту» В. М. Русалова отримано результати за шкалами та індексами вимірювання індивідуально-типологічних тенденцій: кількісні показники та рівні вираженості формально-динамічних властивостей темпераменту, що характеризують ергічність, пластичність, темп, емоційність. Рівні вираженості кожної властивості розглядалися у двох аспектах темпераменту: «предметно-діяльнісному» та «комунікативному». Інтерпретація отриманих даних відбувалася відповідно до «коридору» середніх значень за шкалами методики: високі значення (9-12 балів), середні (5-8 балів), низькі (3-4 бали). Отримані дані представлені у таблиці 3.

Таблиця 3

**Результати обстеження респондентів груп за методикою
«Опитувальник виявлення структури темпераменту» В. М. Русалова**

		Ергічність		Пласт-сть		Темп		Емоцій-сть		Індекси				
		Предметна Ергічність	Соціальна ергічність	Пластичність	Соціальна пластичність	Швидкість/ темп	Соціальний темп	Емоційність	Соціальна емоційність	Предметної активності	Соціальної активності	Загальної активності	Загальної емоційності	Адаптивності
1 група	М	8,16	10,25	9,41	6,75	10	8,33	3,83	3,25	27,5	25,3	52,9	18,4	34,5
	σ	3,29	1,35	1,88	2,80	2,66	2,1	3,37	2,83	6,69	5,03	9,1	3,52	6,51
	М₀	12	11	11	5	12	10	1	3	34	26	52	22	36
	Мін	3	8	5	4	4	3	0	0	12	16	35	12	22
	Макс	12	12	11	14	12	11	10	9	35	36	62	22	45
2 група	М	8,27	10	9,90	6,09	9,72	9,18	4,45	3,36	27,9	25,2	53,1	18,2	34,9
	σ	2,45	1,61	1,58	1,97	2,76	2,32	3,36	2,61	5,78	4,60	8,71	3,19	6,65
	М₀	4	4	8	12	11	5	11	10	34	26	52	22	36
	Мін	3	8	7	3	4	5	0	0	19	19	38	13	22
	Макс	11	12	12	10	12	12	11	8	35	32	64	22	43
3 груп	М	7	6,5	4	4	6,5	6,5	4,5	5	17,5	17	34,5	13,5	21
	σ	2,82	2,12	4,24	2,82	3,53	0,7	6,36	4,24	3,53	4,24	7,77	4,94	2,82
	Мін	5	5	1	2	4	6	0	2	15	14	29	10	19
	Макс	9	8	7	6	9	7	9	8	20	20	40	17	23

Згідно з отриманими даними у респондентів першої групи висока ступінь вираженості таких властивостей темпераменту як соціальна ергічність (10,25), пластичність (9,41), швидкість (10), середня – предметної ергічності (8,16), соціальної пластичності (6,75), соціального темпу (8,33), низька – емоційності (3,83) та соціальної емоційності (3,25). Показники всіх властивостей темпераменту можуть набувати високого рівня вираження, а соціальна пластичність – надвисокого (до 14 балів). Предметна ергічність та соціальний темп виражаються у діапазоні від низького до високого рівня (3-12 балів).

Відповідно до виділених у методиці низьких (12-25 балів), середніх (26-34 бали), високих (35-48) значень індексів було проведено їх інтерпретацію. Визначено, що індекси загальної активності (52,9) – високий, загальної емоційності (18,4) – низький, адаптивності (34,5) – вище середнього.

Отже, респонденти цієї групи емоційно стабільні, активні, здатні успішно адаптуватися у новому середовищі та успішно взаємодіяти із соціальним середовищем у професії типу «людина-людина». Можуть проявляти різну включеність у трудову діяльність (від низької до високої). Їм цікаві різноманітні форми предметної діяльності. У процесі спілкування можуть легко переключатися від однієї людини на іншу, з одного предмета діяльності на інший. Відмінною рисою від респондентів інших груп є їх здатність до швидкого виконання поставлених завдань (моторно-рухових операцій), легкість у встановленні контактів з людьми.

У респондентів другої групи така ж ступінь вираженості властивостей темпераменту, що і у респондентів першої групи, а також висока вираженість соціального темпу (9,18). Показники всіх властивостей темпераменту можуть набувати високого рівня вираження (10-12), крім соціальної емоційності (до 8 балів). Предметна ергічність та соціальна пластичність виражаються у діапазоні від низького до високого рівня (3-11 балів), однак часто соціальна пластичність – високого значення (12). Індекси загальної активності (53,1), загальної емоційності (18,2), адаптивності (34,9) на тому ж рівні, що у респондентів першої групи.

Отже, респонденти цієї групи за своїми темпераментними особливостями схожі з респондентами першої групи, однак їм характерні мовно-рухова активність, здатність до швидкісного темпу мовлення, висока здатність до вербалізації.

У респондентів третьої групи помірна вираженість всіх властивостей темпераменту (від 5 до 7 балів), крім пластичності (4), соціальної пластичності (4), емоційності (4,5), соціальної емоційності (5), які є низькими. Показники соціальної пластичності, соціального темпу можуть набувати середнього рівня вираження (до 8 балів), решта властивостей темпераменту – високого (до 9 балів). Індекси загальної активності (34,5), загальної емоційності (13,5), адаптивності (21) набувають середнього рівня.

Отже, респонденти третьої групи, на відміну від двох інших груп, характеризуються схильністю до монотонної роботи, труднощами переключення з однієї діяльності на іншу та підбору форм соціальної взаємодії. Адаптованість – середня. Можуть відчувати невпевненість та високу емоційність у спілкуванні, проявляти високу чутливість до невдач у спілкуванні, до оцінок оточуючих людей.

Проведений кореляційний аналіз за допомогою r -критерію Пірсона дозволив визначити силу та напрям інтеркореляційних взаємозв'язків

показників шкал обох методик. Отримані результати кореляційного аналізу свідчать про наявність статистично значущих взаємозв'язків між показниками функціонально-динамічних властивостей темпераменту, що характеризують ергічність, пластичність, емоційність, і типами міжособистісної взаємодії (таблиця 4).

Таблиця 4

Інтеркореляційні взаємозв'язки властивостей темпераменту і типів міжособистісних відносин (r-кореляції Пірсона)

	Ергічність		Пластичність		Темп		Емоційність	
	Предметна ергічність	Соц-на ергічність	Пластичність	Соц-на пласт-сть	Швидкість/темп	Соц-ний темп	Емоц-сть	Соц-на емоц-сть
Авторитарн.	0,06	-0,11	0,19	-0,17	-0,20	0,13	0,01	-0,23
Егоїстичн.	-0,01	-0,11	0,11	-0,33	-0,08	0,20	-0,06	0,02
Агресивн.	-0,00	-0,39	-0,19	-0,47	-0,43	-0,16	0,09	0,05
Підозріл.	-0,03	-0,37	-0,19	-0,23	-0,09	-0,15	0,63	0,51
Підкорен.	-0,19	-0,52	-0,52	-0,41	0,11	-0,06	0,43	0,51
Залежн.	-0,05	-0,52	-0,41	-0,54	-0,17	-0,22	0,28	0,23
Доброзичл.	0,00	-0,29	-0,27	-0,43	-0,00	0,02	0,22	0,04
Альтруїстич.	-0,06	-0,21	-0,23	-0,43	-0,05	0,12	0,22	0,04

Відповідно до даних таблиці наявні статистично значущі інтеркореляційні взаємозв'язки формально-динамічних властивостей темпераменту (крім темпу) з підкореністю, підозрілістю та залежністю у міжособистісних відносинах.

Визначено, що наявні прямі кореляційні зв'язки соціальної емоційності з підкореністю ($r=0,51$; $p\leq 0,01$) та підозрілістю ($r=0,51$; $p\leq 0,01$), а також емоційності з підозрілістю ($r=0,63$; $p\leq 0,01$): зростання емоційної чутливості до невдач у спілкуванні, оцінок інших людей супроводжується зростанням покірності та підозрілості. Наявні обернені кореляційні зв'язки соціальної ергічності з підкореністю ($r=-0,52$; $p\leq 0,01$), залежністю ($r=-0,52$; $p\leq 0,01$); пластичності – з підкореністю ($r=-0,52$; $p\leq 0,01$); соціальної пластичності – із залежністю ($r=-0,54$; $p\leq 0,01$): витривалість у процесі взаємодії з іншими людьми та гнучкість переключення з одних програм поведінки на інші сприяють зменшенню підкореності та залежності у міжособистісному спілкуванні.

Висновки:

1. У міжособистісних стосунках поліцейські офіцери громади більш схильні проявляти владність повноважень та дружелюбність, аніж покірну та агресивність. Вони схильні до взаємодії з соціальним середовищем, до діяльності в професіях групи «людина-людина».

2. Комунікативність, легкість переключення в процесі спілкування, різноманітність комунікативних програм респондентів знижують прояви підкорення і залежності у міжособистісній взаємодії. Зростання емоційності в комунікативній сфері, навпаки, зумовлює зростання підозрілості та покірності.

3. Відповідно до самооцінки поліцейських офіцерів громади щодо себе як комунікантів/реципієнтів встановлено, що майже половина з них прагнуть у спілкуванні будувати гармонійні стосунки з іншими людьми. Вони здатні обирати тип міжособистісної взаємодії залежно від ситуації, що склалася. Їх міжособистісна взаємодія характеризується помірно вираженою емоційністю, здатністю до швидкого виконання поставлених завдань (моторно-рухових операцій), легкістю у встановленні контактів з людьми, адаптивністю поведінки.

Майже половина респондентів оцінили себе як владних, доброзичливих та не схильних до підкорення, проявів деспотизму, ворожості чи жорстокості у міжособистісному спілкуванні. Здебільшого вони будують міжособистісне спілкування, у якому займають владно-лідеруючу позицію. Впевнено почуваються у процесі спілкування. Їм характерні мовно-рухова активність, здатність до швидкісного темпу мовлення, висока здатність до вербалізації.

Декілька респондентів зазначили, що у міжособистісних відносинах вони доброзичливі, орієнтовані на сприйняття і соціальне схвалення. Їм характерні труднощі переключення з однієї діяльності на іншу, схильність до монотонної роботи, труднощі у підборі форм соціальної взаємодії, що може ускладнювати встановлення міжособистісних контактів. Можуть відчувати невпевненість та високу емоційність у спілкуванні, проявляти високу чутливість до невдач у спілкуванні, до оцінок оточуючих людей.

4. Перспективами подальших досліджень є розробка та впровадження методичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення професійного спілкування поліцейського офіцера громади, зокрема розвиток конфліктологічної культури та запобігання професійному вигоранню.

Література:

1. Акімова Л. Н., Мостовая Т. Д. Психодіагностика індивідуально-типологічних особливостей личности : учебно-метод. пособие. Одеса, 2013. 69 с.
2. Безпалова О. І. Запровадження проекту «Поліцейський офіцер громади» як крок у напрямі зміцнення місцевої інфраструктури безпеки. *Право і безпека*. 2020. № 1 (76). С. 13-18. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2020.1.01>. (дата звернення 10.02.2022).
3. В Україні запустили проект «Поліцейський офіцер громади». 28 травня 2019 року. Офіц. сайт Національної поліції. URL: <https://www.npu.gov.ua/news/preventivna-robota/v-ukrajini-zapustili-proekt-policzejskij-oficzer-gromadi/>. (дата звернення 10.02.2022).
4. Гусаров С. М. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення діяльності поліцейських офіцерів громади в умовах реформування Національної поліції України. *Харківський національний університет внутрішніх справ: 20 років у статусі національного* : зб. матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 02 березн. 2021 р.). Харків : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2021. С.23-26. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10260/Suchasnyi%20stan_Husarov_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y. (дата звернення 10.02.2022).
5. Довідник поліцейського офіцера громади / В. М. Братковський, В. М. Висоцький, Р. Г. Гранківський, Н. І. Дідик, Д. І. Йосифович, К. М. Костовська, Л. М. Сукмановська, Ю. А. Хатнюк, О. Л. Хитра. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 240 с.
6. Калашник М. В. Практика адміністративно-юрисдикційної діяльності поліцейського офіцера громади – невід’ємна складова засад формування місцевої та державної безпекової

політики. *Право і безпека*. 2021. № 2 (81). С. 67-71. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2021.2.08>. (дата звернення 10.02.2022).

7. Копіна О. П., Мірошник О. С., Сердюк О. О. Діалог поліції та громади як соціальна технологія впровадження принципів community policing у місцевій громаді : метод. рек. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2018. 124 с.

8. Кононець В., Бойко В., Бойко В. Особливості реформування підрозділів в органах Національної поліції за проектом «Поліцейський офіцер громади». *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 11. С. 230-233. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.11.39>. (дата звернення 10.02.2022).

9. Лебедева Н. Реформування підрозділу дільничних офіцерів поліції за проектом «Поліцейський офіцер громади» в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 9. С. 137-140. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.9.24>. (дата звернення 10.02.2022).

10. Майоров В. В. Шляхи вдосконалення адміністративно-правового регулювання взаємодії поліції з населенням на засадах партнерства. *Право і суспільство*. № 2. Ч. 2. 2020. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.2-2.28>. С. 185-190. (дата звернення 10.02.2022).

11. Мердова О. М., Головков О. М. Адміністративно-правовий статус дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади. *Правовий часопис Донбасу*. № 3 (72). 2020. С. 135-144. DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2020-72-3-135-144>. (дата звернення 10.02.2022).

12. Нацполіція розвиватиме проект «Поліцейський офіцер громади». Офіц. Сайт Національної поліції України. 04 листопада 2021 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/nacpoliciya-rozvivatime-proekt-policejskij-oficer-gromadi-igor-klimenko>. (дата звернення 10.02.2022).

13. Поліцейський офіцер громади. Офіц. сайт Національної поліції : URL: <https://www.npu.gov.ua/ya-tut.html>. (дата звернення 10.02.2022).

14. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580- VIII. *Верховна Рада України*: URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>. (дата звернення 10.02.2022).

15. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції : наказ МВС України від 28.07.2017 № 650 (із змінами від 19.06.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text> (дата звернення 10.02.2022).

16. Розгон О. Г. Імідж поліцейського як складник його професійної діяльності. *Прикарпатський юридичний вісник*. № 6(35) (2020). DOI: [https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i6\(35\).708](https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i6(35).708)

17. Швець Д. В., Барко В. І., Бойко-Бузиль Ю. Ю. Психологічні особливості міжособистісної комунікації дільничних офіцерів Національної поліції України. *Психологічний журнал*. Вип. 7. № 7 (51) 2021. С. 7-15. DOI (Issue): <https://doi.org/10.31108/1.2021.7.7>

References:

1. Akimova, L. N. & Mostovaya, T. D. (2013). Psihodiagnostika individual'no-tipologicheskikh osobennostej lichnosti [Psychodiagnostics of individual typological personality traits] : uchebno-metod. posobie. 69 s. [in Ukrainian].

2. Bezpalova, O. I. (2020). Zaprovdzhennya proektu «Policejs'kij oficer gromadi» yak krok u napryami zmicnennya miscevoi infrastrukturi bezpeki. [Introduction of the Community Police Officer project as a step towards strengthening local security infrastructure]. *Право і безпека*. № 1 (76). С. 13-18. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2020.1.01>. [in Ukrainian].

3. V Ukraïni zapustili proekt «Policejs'kij oficer gromadi». [The Community Police Officer project has been launched in Ukraine]. (2019, traven' 28). Ofic. sajт Nacional'noi policii. URL : <https://www.npu.gov.ua/news/preventivna-robota/v-ukrajini-zapustili-proekt-policzejskij-oficer-gromadi/>. [in Ukrainian].

4. Gusarov, S. M. Suchasnij stan normativno-pravovogo zabezpechennya diyal'nosti policejs'kih oficeriv gromadi v umovah reformuvannya Nacional'noi policii Ukraïni. [The current

state of legal support for the activities of community police officers in the context of reforming the National Police of Ukraine]. *Harkivs'kij nacional'nij universitet vnutrishnih sprav: 20 rokiv u statusi nacional'nogo* : zb materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf. (2021, berezn 02). S. 23-26. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10260/Suchasnyi%20stan_Husarov_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y. [in Ukrainian].

5. Bratkovs'kij, V. M. & Visoc'kij, V. M. & Grankivs'kij, R. G. & Didik, N. I. & D. I. Josifovich, D. I. & Kostovs'ka, K. M. & Sukmanovs'ka, L. M. & Hatnyuk, Yu. A. & Hitra, O. L. (2020). Dovidnik policejs'kogo oficera gromadi [Community Police Officer's Handbook]. L'viv: L'vDUVS, 240 s. [in Ukrainian].

6. Kalashnik, M. V. (2021). Praktika administrativno-yurisdikcijnõi diyal'nosti policejs'kogo oficera gromadi – nevid'emna skladova zasada formuvannya miscevoi ta derzhavnoi bezpekovoï politiki. [The practice of administrative and jurisdictional activities of the community police officer is an integral part of the principles of local and state security policy]. *Pravo i bezpeka*. № 2 (81). S. 67-71. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2021.2.08>. [in Ukrainian].

7. Kopina, O. P. & Miroshnik, O. S. & Serdyuk, O. O. (2018). Dialog policiï ta gromadi yak social'na tekhnologiya vprovadzhennya principiv community policing u miscevij gromadi [Police-community dialogue as a social technology for implementing community policing principles in the local community] : metod. rek. Harkiv : Harkiv. nac. un-t vnutr. sprav. 124 s. [in Ukrainian].

8. Kononec', V. & Bojko, V. & Bojko, V. (2019). Osoblivosti reformuvannya pidrozdiliv v organah Nacional'noi policiï za proektom «Policejs'kij oficer gromadi». [Features of reforming units in the National Police under the project «Community Police Officer»]. *Pidpriemnictvo, gospodarstvo i pravo*. № 11. S. 230-233. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.11.39>. [in Ukrainian].

9. Lebedeva, N. (2020). Reformuvannya pidrozdilu dil'nichnih oficeriv policiï za proektom «Policejs'kij oficer gromadi» v Ukraïni. [Reforming the unit of district police officers under the project «Community Police Officer»]. *Pidpriemnictvo, gospodarstvo i pravo*. № 9. S. 137-140. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.9.24>. [in Ukrainian].

10. Majorov, V. V. (2020). Shlyahi vdoskonalennya administrativno-pravovogo reguluvannya vzaemodii policiï z naselennyam na zasadah partnerstva. [Ways to improve the administrative and legal regulation of police interaction with the public on a partnership basis]. *Pravo i suspil'stvo*. № 2. part 2. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.2-2.28>. S. 185-190. [in Ukrainian].

11. Merdova, O. M. & Golovkov, O. M. (2020). Administrativno-pravovij status dil'nichnogo oficera policiï policejs'kogo oficera gromadi. [Administrative and legal status of a district police officer as a community police officer]. *Pravovij chasopis Donbasu*. № 3 (72). S. 135-144. DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2020-72-3-135-144>. [in Ukrainian].

12. Nacpoliciya rozvivatime proekt «Policejs'kij oficer gromadi». [The National Police will develop the Community Police Officer project]. Ofic. sajt Nacional'noi policiï Ukraïni. (2021, listopad 04). URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/nacpoliciya-rozvivatime-proekt-policejskij-oficer-gromadi-igor-klimenko>. [in Ukrainian].

13. Policejs'kij oficer gromadi. [Community police officer]. Ofic. sajt Nacional'noi policiï: URL: <https://www.npu.gov.ua/ya-tut.html>. [in Ukrainian].

14. Pro Nacional'nu policiyu : Zakon Ukraïni vid 2 lip. 2015 r. № 580-VIII. [On the National Police: Law of Ukraine of July 2. 2015 № 580- VIII]. Verhovna Rada Ukraïni: URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>. [in Ukrainian].

15. Pro zatverdzhennya Instrukcii z organizacii diyal'nosti dil'nichnih oficeriv policiï : nakaz MVS Ukraïni vid 28.07.2017 № 650 (iz zminami vid 19.06.2020). [On approval of the Instruction on the organization of the activities of district police officers: order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 28.07.2017 № 650 (as amended from 19.06.2020)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text> [in Ukrainian].

16. Rozgon, O. G. (2020). Imidzh policejs'kogo yak skladnik jogo profesijnoi diyal'nosti. [The image of a police officer as part of his professional activity]. *Prikarpat'skij juridichnij visnik*. № 6(35) DOI: [https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i6\(35\).708](https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i6(35).708) [in Ukrainian].

17. Shvec', D. V. & Barko, V. I. & Bojko-Buzil', Yu. Yu. (2021). Psihologichni osoblivosti mizhosobistisnoi komunikacii dil'nichnih oficeriv Nacional'noi policії Ukraїni. [Psychological features of interpersonal communication of district officers of the National Police of Ukraine]. *Psihologichnij zhurnal*. Vip. 7. № 7 (51) S. 7-15. DOI (Issue): <https://doi.org/10.31108/1.2021.7.7> [in Ukrainian].